

Čas na radosť

Katarína Poliačiková

Kurátor: Markus Waitschacher
Architektonická spolupráca: Maroš Greš

„*Das Glück is a Vogerl*“ (Šťastie je malý vtáčik) je názov slávnej viedenskej piesne, ktorú napísal Alexander von Biczo a zhudobnil Karl Kratzl, pravdepodobne pred viac ako **sto** rokmi. Refrén znie:

„Šťastie je vtáčik, milý, no plachý,
ťažko sa chytá, no hneď odletí.
Srdce je klietka a ak si nedáš pozor,
zrazu nebudeš mať ani šťastie, ani pokoj.“

Šťastie je teda malý vtáčik. Ak ho nedržíme, odletí. Ak ho stlačíme príliš silno, zomrie. Lenže ako presne tento vtáčik vyzerá? A ako môžeme vedieť, či je to naozaj on? A nie iba nejaké iné zviera, prezlečené, s krídlami?

Katarína Poliačiková už istý čas zbiera takéto malé vtáčiky od rôznych ľudí. **Ministerstvo malých radostí**, ktoré založila, si kladie za úlohu zbierať a ďalej odovzdávať radosti. Zbierka, ktorá takto vznikla, je pozoruhodná – nielen preto, že ako ministerstvo pôsobí lokálne, a zároveň aj veľmi medzinárodne.

Vymyslel*a si už niekedy niečo malé?

Šťastie z viedenskej piesne je **plaché** a ťažko uchopiteľné. Je práve to jeho zvláštnosťou? Že často prichádza nepozorovane? Že je ťažké ho zbadáť a uchopiť? Ťažké ho opísať? Niekedy možno až príliš malé?

Samozrejme existuje aj to veľké, očividné šťastie. Na to máme Bollywood alebo Hollywood. My sa tu však chceme venovať množstvu malých radostí. Tie sú niekedy mimoriadne zvláštne a inokedy zas mimoriadne banálne. V skutočnosti sa mnohí ľudia – nech sú akokoľvek rozdielni – stretávajú pri podobných malých momentoch šťastia. Nech už sme vystavení akýmkoľvek politickým **nepokojom**, malé radosti sa týkajú nás všetkých.

Na hlavnom vizuáli výstavy vidíme fotografiu, ktorá je takmer zničená. Možno pochádza z Portugalska a pravdepodobne je stará viac ako sto rokov. Vidíme deti a elegantné oblečenie. Vidíme zrejme rodinné šťastie a veľkú radosť z malej kytice kvetov. Vidíme však aj vážneho, odhodlaného chlapca, ktorý riadi loď a ako jediný sa pozerá do fotoaparátu. Je tu zachytených toľko emócií. Tak krehko sa niesli desaťročiami. Takmer roztrhané, odlupujúce sa, vyblednuté... cez koľko rúk už táto fotografia – toto šťastie – prešla? A kto sa ho vtedy pokúšal zachytiť?

Čo je pre teba tou veľkou radosťou?

Čítať o radosiach a momentoch šťastia niekoho cudzieho prináša možnosť zažiť novú osobnú radosť. Nie je to ani tak sociálny voyeurizmus, čo tu pôsobí, ale skôr pocit bezpečia v poznaní, že v tomto temnom a zvláštnom svete existuje iný človek, ktorý cíti podobne ako ty.

Cudzí človek, ktorý dokáže vnímať nuansy sveta rovnako. Tento zvláštny vzťah, ktorý zrazu zdieľame s neznámym človekom, je súčasťou veľkého potešenia, ktoré nám Katarína prináša. Chris Kraus, ktorú Katarína tiež cituje, píše:

„Človek rastie tým, že vstupuje do jazyka, rytmu, srdca a mysle iného človeka.“

(Chris Kraus: *I Love Dick*)

S kým sa rád/rada delíš o svoje radosti?

Žijeme vôbec v radostných časoch? Nuž, aspoň žijeme. Prežívanie radosti a bolesti patrí k základným ľudským skúsenostiam. Všetci zdieľame jedno či druhé potešenie. 21. februára 1971 si Susan Sontag zapísala do svojho denníka dlhší zoznam vecí, ktoré mala rada. Prvé štyri položky – “Oheň, Benátky, Tequila, Západ slnka” – inšpirovali Katarínu pred niekoľkými rokmi k tvorbe knihy, ktorá prepojila fotografie a krátke eseje formované jej citlivým pozorovaním a otvorenosťou voči **náhode**. Bol to pre ňu začiatok uvažovania o malých radostiach. Zároveň sa tým potvrdila dôležitosť oceniť príbehy a gestá druhých a priniesť ich do centra vlastnej tvorby – a tak, aspoň do istej miery, zdieľať aj samotný umelecký proces. Počas trvania výstavy bude Katarína občas osobne prítomná a bude od návštevníkov a návštevníčok zbierať a zdieľať ich malé radosti.

Aké radosti si spájaš s Trnavou?

Možno existujú ľudské radosti, ktoré nás sprevádzajú už od čias, keď sme niekedy dávno sedeli spolu pri prvom ohni a rozprávali si **príbehy**. Možno v kolektívnej pamäti prežili najmä vojnové príbehy, no malé radosti sa rovnako ďalej tradovali. Žijú v každodennej ľudskosti. Nie vo vojne. Výstava v Trnave spája sedenie v kruhu s rozprávaním príbehov. Je to priestor pre zdieľanie. Priestor na to, aby sme sa stali ľudskejšími. Priestor spoluvytvorený Marošom Grešom vyvoláva neurčité pocity minulosti. Súčasťou sú naozaj staré predmety – kamene rôzneho veku, ktoré formoval prúd Dunaja alebo ktoré opálil oheň. Zároveň záhradné stoličky, s ktorými si všetci pravdepodobne spájame rozdielne predstavy o minulosti – a možno aj o kúskoch domova. Uzatvára sa tu malý kruh s prvým obrazom výstavy? Sme na plavbe loďou do neznáma? Aké šťastie uchopíme? Ktorý malý vtáčik by mohol byť náš? Šťastie je milé, ale plaché. Niekedy ho však treba aj chytiť – a zdieľať. Na záver malé pleasure našej milej priateľky **Heiderose**: Zmeniť niečo v bežných každodenných úkonoch. Napríklad zapnúť svetlo malíčkom namiesto ukazováka.

Popremýšľaj nad jednou svojou radosťou, ktorá pre teba niečo znamená.

Nikomu ju neprezrad'

Katarína Poliačiková

je vizuálna umelkyňa a spisovateľka pôsobiaca na Slovensku, absolventka Vysokej školy výtvarných umení v Bratislave. Vo svojej praxi prepája fotografiu, video, text a performanciu, pričom často vychádza z osobnej skúsenosti alebo fascinácie každodennou realitou. Rozprávanie príbehov vníma ako jeden z najstarších a najzmysluplnejších spôsobov, ako sa prepájať – s druhými, s krajinou aj so sebou samými. Umenie je pre ňu prostriedkom pestovania hlbokej pozornosti, zvedavosti a empatie.

Katarínina tvorba bola prezentovaná naprieč Európou aj v New Yorku a zúčastnila sa mnohých rezidenčných pobytov v Európe, USA a Japonsku. V roku 2019 predstavila svoju samostatnú výstavu Souvenirs of Fire v Prírodovednom múzeu a vedeckom centre v Lisabone. Od roku 2019 vydáva SOFT BOILED, mesačný newsletter osobných esejí. Jej najnovšou publikáciou je Catalogue of Endings – How to End Things, ktorú napísala spolu s Martinom Jenčom.

V roku 2024 začala Katarína rozvíjať dlhodobý projekt Ministry of Small Pleasures, ktorý sa stal živou platformou s mnohými podobami – funguje ako workshop, pop-up kancelária, kniha či výstava, ktorú práve môžete vidieť v Galérii Jána Koniarka.

Markus Waitschacher

je umelecký mediátor, kurátor a kultúrny antropológ pôsobiaci v Grazi v Rakúsku. Pracuje v rôznorodých kontextoch, pričom väčšina jeho projektov má site-specific charakter. Ako kurátora ho zaujíma predovšetkým podmanivá príťažlivosť lokálneho prostredia – jeho zvláštnosti a legendy, vzťahy medzi ľudskými aj neludskými aktérmi, ako aj ich prepletenosť a prepojenia s širším historickým kontextom.

Medzi väčšie projekty, ktoré kurátorsky pripravil, patria výstavy v Kunstverein Kärnten, bazament gallery, Centro de Desarrollo de las Artes Visuales, viennacontemporary, Le Cube – independent art room, haaaaauch-quer, Kunstverein < rotor >, Art Sonje Center a ZETA Galeria.

V súčasnosti Markus pôsobí ako umelecký edukátor v Universalmuseum Joanneum. Je spolueditorom každoročnej publikácie mapujúcej umeleckú zbierku mesta Graz, v rámci ktorej spolupracuje s umelcami na hľadaní nových a alternatívnych spôsobov prezentácie zbierok. Od roku 2021 pôsobí ako hlavný kurátor pre vizuálne umenie vo Forum Stadtpark (Graz).
